

Pred ustanovitvijo novega mladinskega lista.

Ker ni mogel odbor »Mladinske Matice« rešiti uredniškega vprašanja mladinskega lista tako, da bi si zagotovil vsestransko odobrenje in oporo članstva, je vrnil mandat poverjeništvu.

Ožji sosvet je na svoji seji, dne 5. t. m. obravnaval zadevo in sklenil:

Sklep skupščine se mora izvršiti. Zato se ustanovi začasen upravni odbor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno, da izide list že v decembru. V ta odbor se nominirajo člani: Mazi Vilko, Mencin Rudolf, in Slapšak Julij s pov. A. Skuljem na čelu. Po potrebi se odbor razširi s koaptacijo novih članov. Odbor se razstane, kakor hitro so dani pogoji, da se list, z vsemi aktivami vred vrne »Matici«.

Članstvo se pozivlja, da sprejme to edino možno rešitev na znanje, se podvrže vsem ukrepom upravnega odbora in zastavi vse svoje moči za list. Upravni odbor in uredništvo pa morata skrbeti za to, da postane list pravi vzgojitelj naše mladine.

Prihodnja štev. Učit. tov. prinese vsa potrebna pojasnila in navodila za zbiranje naročnikov. Druga polovica tega meseca naj bo na vseh šolah posvečena propagandi za mladinski list.

Poverjenišvo UJU — Ljubljana, 6. novembra 1929.

Andrej Skuli, poverjenik

Josip Kobal, tajnik

Razstava izdelkov vseh šol iz države ob priliki skupščine UJU leta 1930.

Kratek načrt za državno šolsko razstavo, ki jo priredi Udruženje Jugoslovenskega Učitelstva v letu 1930.

Član izvršnega odbora UJU tov. Pavle Flerč je bil določen, da izdela načrt za šolsko razstavo, ki jo bo priredilo UJU s sodelovanjem vsega učitelstva v državi v letu 1930. o priliki proslave desetletnice našega združenja.

Ta načrt bo razposlan vsem poverjeništvom z namenom, da započnejo takoj delo po tem načrtu, izvolijo posebne odbore in stavijo predloge, kako bi se to delo najuspešneje izvršilo.

Načrt za razstavo je naslednji.

A. Po sobah.

I. Grafično predstavljanje šolske organizacije in šolske statistike v zadnjih 10 letih.

II. Posamezni učni predmeti so razdeljeni sledeče: a) pouk na nižji stopnji osnovne šole, b) pouk na višji stopnji osnovne šole, c) pouk na višji narodni šoli z ozirom na karakter šole (kmetijski tip; trgovsko-obrtni) in to:

1. Začetni pouk v smislu delovne šole. 2. Računstvo. 3. Jezikovni pouk. 4. Stvarni pouk: zemljepisni, zgodovinski pouk in nauk o prirodi. 5. Verski pouk. 6. Risanje in ročna dela kot učni predmet.

Pripomba: Razstavljeni predmeti naj bodo v prvi vrsti izdelki otrok, in to: a) pis-

mena in ročna dela, ki se nanašajo na posamezne predmete, b) učni pripomočki, ki so jih za posamezne predmete izdelali otroci skupno z učitelji, c) učni pripomočki, ki so jih izdelali učitelji.

III. Telovadba po sokolskem sistemu (v telovadnici).

IV. Domača pedagoška književnost.

V. Mladinska književnost (izbrana dela iz vseh pokrajin naše države).

VI. Specialni vzgojni zavodi (zavodi za gluho-neme, slepe, za manjnadarjeno in defektno dečo).

Opomba: Pri vsakem predmetu se razstavi tudi vse odobrene učne knjige, ki se uporabljajo v posameznih banovinah in odobreni učni pripomočki izdelani v naši državi.

B. Po hodnikih razstava knjigarnarjev in izdelovalcev učnih pripomočkov, ki bi hoteli na svoje stroške sodelovati na razstavi.

Zbiranje predmetov.

Zbiranje predmetov za razstavo, je stvar posameznih poverjeništev, ki se naj pobri-gajo, da zberejo najznačilnejše predmete in jih pošljejo najpozneje do konca julija prihodnjega leta odboru razstave UJU v Beogradu. Vsi predmeti naj bodo označeni za kateri del razstave so namenjeni. Za razstavo predmetov pod I, III, in VI, se bo pobrigal odbor sam. Stroške za prireditev razstave bo poravnal izvršni odbor UJU, le stroške za pošiljanje predmetov v Beograd in nazaj morajo kriti posamezna poverjenišтва.

ovenčano sliko svojega literarnega ideala — Cankarja, ki je končno postal utež Tvoje usode

V njegovih spisih si iskala uteh. Iskala, ne našla. Čim globlje si se uživljala vanje, tem globlje si se pogrezala v blato s šentflorjanci preobložene doline.

Ej, to Ti je bilo vriska, petja in življenja med nami podgorci, ko smo se vzpenjali po glavah očaka Storžica, zelene, divotne Zaplate, sivolasega Grintavca in preko škrljastih robov Kalske gore, ostrorobatega Grebena in divjih peščenin Dolge njive tja proti zelenemu Kravcu, ki mu je naša učiteljska družba rodila idejo za zgradbo Doma planincev, ki danes nudi zavetja oboževalcem planinskega raja.

Tvoji čutnosti v spomin, draga Elca, naj navajam Tvoje lastne vrstice, ki jih zajemam iz rokopisa o našem izletu pod Koren in njegovo divno kotlino.

»Vi vsi, trudni težkega romanja po dolinskih stezah, na planine! Ej, tu je mir, lepota, in vse do zlatih zvezd hite moje misli in se poigravajo, razposajeno poigravajo s svetlimi cekini na nebu. V blešku noči sanja Veliki Zvok in vse čudovito blesteče skale okrog mene. V dih noči se zliva drhtenje mladega cvetja, ki diha sanje v dušo in oči.«

Sanjave so bile Tvoje misli, besede in spisi, zaradi katerih smo se zimske dneve sestajali podgorci, da zdramimo planinska čustva njim, ki ne poznajo gorske poezije, ali je nočejo umeti. Žal, da nismo vzbudili umevanja niti pri njih, ki smo v njih idealizmu iskali podpore. Lepi »Planinski odmevi« sa-

Splošne vesti.

DOPIŠNIKOM »UČITELJSKEGA TOVARIŠA«.

Za vse dopisnike »Učiteljskega Tovariša« je važno, da se seznanijo s poslovnikom tiskovnega odseka — sekcije »Učiteljskega Tovariša« — pov. UJU Ljubljana, ki ga je ožji sosvet sprejel na svoji seji v nedeljo dne 3. novembra t. l. Vsi dopisi se bodo odslej obravnavali po tem poslovniku in je obvezen poslovník tako za uredništvo, kakor za dopisnike.

POSLOVNIK

tiskovnega odseka — sekcije »Učit. Tov.« — pov. UJU Ljubljana.

1. Tiskovni odsek pov. UJU — sekcijo »Učit. Tovariša« tvorijo: poverjenik poleg posebnega urednika »Učit. Tov.«, tajnik s posvetovalnim glasom in na skupščini izvoljen uredniški konzorcij. Odsek skrbi za določeno smer in vsebino lista.

2. Organizacijsko glasilo se urejuje v smeri, ki jo določajo načela deklaracije in ki jo po naročilu pokrajinske skupščine zastopata ožji in širji sosvet in je urednik odgovoren samo njima za svoje poslovanje z ozirom na smer lista. (Čl. 66. poslovnika pov. UJU).

3. V organizacijskem glasilu se objavljajo vsa izvestja poverjeništa, sklepi, sklepi in pozivi ter poročila v poverjeništvu včlanjenih društev in njihovih podjetij, če odgovarjajo načelom deklaracije, važnejše zadeve, sklepi in ukrepi glavnega odbora UJU. (Čl. 65. poslovnika UJU).

List je informativno in stanovsko borbeno glasilo organiziranega učitelstva.

4. V gornji namen se mora odsek z urednikom redno tedensko sestajati. Te sestanke sklicuje in vodi poverjenik, v slučaju njegovega zadržka pa urednik org. glasila.

5. Na teh sestankih se:

a) pretrejejo došli dopisi in društvena poročila ter se presodijo po vsebini in priobčljivosti;

b) pretresajo tekoče zadeve strokovnega tajništva v kolikor bi bilo v eni ali drugi zadevi informativno poročilo v listu, ali se zavzeti za poedine zadeve potom lista;

c) se določa program naslednjih številčk glasila z ozirom na aktualna vprašanja in sklepe organizacijskih instanc;

d) se ima skrbeti za informativno poročila iz listov, ki jih dobiva uredništvo v zameno in drugih naročenih učiteljskih in uradniških listov ter za dobre sodelavce;

e) poskrbi za potrebne programatične polemične članke in dopise;

f) skrbi za redna poročila za »Narodno Prosveto«.

6. Za objavljanje člankov in razprav v stanovskem glasilu veljajo sledeče norme:

a) Upoštevajo predpise tiskovnega zakona in meje preventivne cenzure se morajo priobčiti vsi došli članki, če njih avtorji s podpisom prevzamejo vso odgovornost zanje, v kolikor jih ni ovrgla sekcija;

b) nadalje vsi sklepi, poročila in resolucije društev, če so podpisani po predsedniku in tajniku učiteljskega društva.

O zborovanju društev je poročati v stanovskem glasilu v kratki obliki; v to svrhu izvoli društvo letno svojega poročevalca. (Čl. 67. poslovnika pov. UJU). (Če ne vrši to društveni tajnik).

c) v stanovskem glasilu se priobči: vsi sklepi in poročila iz sej ožjega in širjega sveta, pokrajinskih skupščin, važnejši sklepi iz sej glavnega in izvršnega odbora UJU ter glavnih skupščin in kongresa UJU. Zapisničarji sej širjega in ožjega sosveta i. dr. morajo pošiljati v to svrhu poročila predsedstvom, ki jih oddajo uredništvu, v kolikor se ne proglašajo za tajne. (Čl. 69. poslovnika

UJU). Vsa poročila društev in skupščin izidejo kot oficijelni komunikacijski, podpisani od predsedstva in tajništva.

7. Pri razdvojnem presojevanju priobčljivosti člankov na sestankih sekcije odloči na zahtevo 2 članov sekcije ali dopisnika v prvi instanci ožji, v zadnji pa širji sosvet. V zgolj načelno razpravo se pa prenese tako sporno vprašanje tudi lahko na delegacijsko zborovanje, če to izrecno pismeno zahteva dopisnik.

8. O vsakem sestanku tiskovnega odseka je napisati kratek zapisnik, ki naj vsebuje vse potrebne sklepe in sporna vprašanja. Če bi ne bilo ne enih ne drugih, se ugotovi v zapisniku le soglasnost v zadevah. Zapisnik podpisajo vsi prisotni.

9. Poslovník tiskovnega odseka je odobril ožji sosvet UJU, pov. Ljubljana v svoji seji dne 3. novembra 1923. ga predložil prvi seji širjega sosveta v potrditev, stopi takoj avtomatično v veljavo ter velja do prve prihodnje delegacijske skupščine, ki ga odobri v tej obliki ali ga spremeni po svoji preudarnosti.

Predlog odseka k točki 6., ki se glasi: d) člani uredniškega konzorcija imajo pravico posvetovalnega glasu pri sejah ožjega in širjega sosveta — je ožji sosvet prepuštil širjemu sosvetu v odločitev, ker je tudi širji sosvet prizadet.

SEJA ŠIRJEGA ODBORA PEDAGOŠKE CENTRALE V MARIBORU.

Vršila se je dne 13. oktobra t. l. na državem ženskem učiteljskem v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Samoizobraževalno delo. 3. Popisnice. 4. Pedagoški krožki in delovne zajednice.

Predsednik dr. Žgeč uvodoma ugotavlja posebno važnost te seje. UJU poverjeništvu Ljubljana je na zadnji skupščini poverilo vodstvo samoizobraževalnega dela za učitelstvo članom Pedagoške centrale. Sklepi današnje seje bodo merodajni za samoizobraževalno delo v bližnji bodočnosti. — Naj sledi glavni oris o poteku seje:

K 1: Tajnik poroča, da je večina dela, ki je bilo ožjemu odboru naloženo na zadnji seji širjega odbora, izvršeno. Izdajanje lastnih publikacij je rešeno, oziroma nadomeščeno s tem, da je uredniški odbor »Popotnika« sestavljen iz 3 članov Pedagoške centrale in da so 4 člani odbora Pedagoške centrale obenem člani odbora SSM. Za svoje člane je Pedagoška centrala v strogo službenih zadevah posredovala pri šolskih oblastih; zaradi obstoječega političnega stanja je vršila to le osebnostno in le z delnimi uspehi. Naučno ekskurzijo je priredila Pedagoška centrala doslej eno (na Dunaj), drugo (istotja) pa prireja za drugo polovico oktobra. Strokovnega tečaja še doslej iz gmotnih razlogov ni priredila, pač pa je sodelovala na zadnjem samoizobraževalnem tečaju v Ljubljani. Poizkusno šolo (osvobodeno učnega načrta) je hotela sukcesivno oživotvoriti v Studencih pri Mariboru, vendar še zadeva doslej ni napredovala. Učnega načrta še ni izdala; ta se bo podal najsigurneje iz dela v delovnih zajednicah, kjer sodeluje učiteljsko poizkusnih razredov, oziroma šol.

Blagajnik: Nekatera društva pošiljajo članarino precej redno, mnoga pa žal ne. Zelo redna so društva: ormoško, mariborsko, celjsko, slovenjgraško, šentlenarsko, meščanskošolsko. Ugodno je, da je letos nakazalo ministrstvo prosvete Pedagoški centrali podporo v znesku 10.000 Din. Sklene se, da si pridobi Pedagoška centrala v vsakem društvu svojega poverjenika, ki bo skrbel za včlanjanje in redno plačevanje članarine in ki bo sploh posrednik med Pedagoško centralo in dotičnim društvom; po možnosti bi naj ta poverjenik bil obenem član odbora dotičnega društva.

Knjižničar: Zadnje leto je nabavil nekaj ca. 200 novih knjig, tako da sedaj šteje knjižnica blizu 1000 knjig. Pritožuje se, da

mevajo na mojih zaprašenih policah z vsem svojim bogastvom, stvaritelji pa legajo k večjemu pokoju drug za drugim.

Veselo je bilo za Tvojih dni, veselo v dolu in goru. Oživel je mlado in staro, pečina in planjava. Marsikdo, ki ni umel razlikovati duše od materije, je pobiral kamenje, dotaknil pa se je blata in osramočen je odšel, oblaten do ponižanja. O, dolina šentflorjanska!

Elca! V jeklo sem rezal svoje besede, ko sem stal ob Vajini poročni mizi, razumela sta me, z jeklom sem jih odbal ob Tvoji krsti, čula me nisi. Bal sem se, da mi prekipijo čustva, ki so me naposled premagala ob pogledu na prostore, ki so Ti rodili dragoceno bitje — Boštjančka in Tvojo — smrt.

Dan vseh mrtvih, ki Ti je bil instinktivno že izza najnežnejših dni največji in najljubši praznik, je bil dan Tvojega vstajanja. Tvoje truplo, ki je hranilo Tvojo trpečo dušo, smo izročili v varstvo hladni zemlji preddvorski, Tvoj duh pa je splaval med nas — čutili smo ga — in se povzpeli in vzplapolal visoko preko najvišjih vršacev naših divnih planin, gori v neznane višine, upa polne.

Ljubezen je pohitevala za njim, ljubezen hvaležnosti in priznanja, tovarištva in prijateljstva, resničnega, poštenega do dna.

S krizantemami, Tvojimi ljubljankami, je bila odeta ljubezen Tvoje mladine, Tvoje lastne dece, s pesmijo je bila ožarjena Tvoja težka pot dolji iz meglene Ljubljane, kakor ona v Tvojem planinskem rajju, v hvaležnosti se Ti je poklonila mladinska literatura. Usoda je hotela, da je »Vrtec« preskal Tvoj spis

»Na Gorenjsko«, tik pred vratmi v Tvoje kraljestvo, dočim je gospod urednik v svečanem ornatu izkazal priznanje Tvojemu idealizmu in Te spremil k počitku ob koncu Tvoje usodne poti preko trnjeve doline. Cankarjeva sojenica: Mladost, življenje, ljubezen se je oklenila Tvoje duše, v naših srcih pa je zapustila živ spomenik, pomnik kremitnega značaja, čistega idealizma. Brez sanj je danes Tvoje spanje, Elca, v sanje se pogreza Tvoja družinica, mi drugi, pa ostanemo čuvarji Tvojega spomina, Tvojega groba.

Če nikdo — izven Tvojih najbližjih — razumel in spomnilu Te želi ohraniti Vajin zvesti prijatelj

Jože Podgorski.

Učiteljsvu! Gospa Elca Jocifova, učiteljica v Preddvoru, z idealizmom prepojena sodelnica naših mladinskih listov, sramečljivo se skrivajoča za pseudonimom Bistriška, je podlegla težki živčni bolezni, vnetju možganske mreže, zapustivši soprogu, šolskemu upravitelju Petru troje otrok, obilico skrbi, učiteljsvu spomin na delo njenega življenja, ki se je zrealilo v njenih globokoumnih predavanjih in neznanih spisih.

Učiteljsvu kranjskega sreza bodi moralno obvezno, vsem drugim z iskreno željo izraženo, da pošljejo na naslov šolskega upravitelja v Cerkljah pri Kranju poljuben prispevek za njen nagrobni spomenik.

Cerklje pri Kranju, o Vseh Svetih 1929.

Josip Lapajne, društveni predsednik.

Če ne poznaš učiteljske gospodarske poslovalnice je tvoja dolžnost, da se o njej poučiš. Potem izrekaj sodbo.